Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 25-11-2020 **SDS version: 1.1**

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: ELEMI
Cas nr.: 8023-89-0

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Æterisk olie.

Anvendelser der frarådes: Må kun anvendes som beskrevet ovenfor, andre anvendelser skal ske i samråd med leverandøren.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:
Fischer Pure Nature
Danstrupvej 27 d
3480 Fredensborg
Danmark

Kontaktperson og mail:
Mette Fischer, mail@fischer-pure-nature.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:
mediator A/S, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: KN

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP (1272/2008): Skin Irrit. 2;H315, Skin Sens. 1;H317, Aquatic Acute 1;H400, Aquatic Chronic 1 ;H410.
Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Signalord:
Advarsel

Forårsager hudirritation. (H315)
Kan forårsage allergisk hudreaktion. (H317)
Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer. (H410)

Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten. (P101)
Opbevares utilgængeligt for børn. (P102)
Undgå udledning til miljøet. (P273)
Bær beskyttelseshandsker/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. (P280)
Ved hudirritation eller udslæt: Søg lægehjælp. (P333+P313)
Udslip opsamles. (P391)
Indholdet/beholderen bortskaffes i overensstemmelse med lokale regler. (P501)

2.3. Andre farer

-

Anden mærkning:

-

Andet

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr.	CAS/EF-nr.	CLP-klassificering	w/w %	Note
Oils, Manila elemi	-	8023-89-0 / 639-668-9	Skin Irrit. 2;H315, Skin Sens. 1;H317, Aquatic Acute 1;H400, Aquatic Chronic 1 ;H410.	100	-
Oils, Manila elemi indeholder:					
D-limonen	601-029-00-7	5989-27-5 / 227-813-5	Flam. Liq. 3; H226, Skin Irrit. 2; H315, Skin Sens. 1; H317, Aquatic Acute 1; H400, Aquatic Chronic 1; H410, M=1	40-60	-

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:	Søg frisk luft. Hold den tilskadekomne under opsyn. Søg læge ved ubehag.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Fremkald ikke opkastning. Søg læge ved ubehag.
Hudkontakt:	Fjern straks forurenet tøj. Vask huden med vand og sæbe. Ved hudirritation eller udslæt: Søg lægehjælp.
Øjenkontakt:	Hvis produktet kommer i øjnene skylles med vand (helst fra øjenskyller) til irritationen ophører. Søg læge ved fortsat irritation.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Sensibiliserende virkninger: Produktet indeholder stoffer som kan give allergisk reaktion ved hudkontakt. Allergireaktionen indtræffer typisk 12-72 timer efter udsættelse for allergenet og sker ved, at allergenet trænger ind i huden og reagerer med proteiner i det øverste hudlag. Kroppens immunsystem opfatter det kemisk ændrede protein som fremmedlegeme og vil forsøge at nedbryde det.
Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. Ved brand dannes farlige røggasser.
Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Brug personlige værnemidler – se pkt. 8. Undgå kontakt med hud og øjne.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand – se pkt. 12. Kontakt myndighederne i forbindelse med forurening af jord og vandmiljø samt ved udslip til kloak.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Videre håndtering af spild – se pkt. 13.

6.4. Henvisning til andre punkter
Se herover.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering
Se under pkt. 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Der bør være adgang til rindende vand og øjenskyller.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed
Produktet bør opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign. Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage. Skal opbevares tørt, køligt og velventileret.

7.3. Særlige anvendelser
Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre
Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 655 af 31/05/2018 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkning
Terpener	25 ppm	-

DNEL/PNEC-værdier:

DNEL – D-limonen:

Arbejdstagere

Inhalation - Kroniske Systemiske	66.7 mg/m³
Dermalt - Kroniske Systemiske	9.5 mg/kg bw/day

Forbrugere

Inhalation - Kroniske Systemiske	16.6 mg/m³
Dermalt - Kroniske Systemiske	4.8 mg/kg bw/day
Oral - Kroniske systemiske	4.8 mg/kg bw/day

PNEC – D-limonen:

Ferskvand	14 µg/L
Havvand	1.4 µg/L
Jord	0.763 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol
Der findes ikke et eksponeringsscenarie til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Brug værnemidler som angivet nedenfor. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.

Personlige værnemidler:

Åndedrætsværn:	Ved utilstrækkelig ventilation skal der anvendes åndedrætsværn med filter AX.
Beskyttelse af hænder:	Brug beskyttelseshandsker af nitrilgummi.
Beskyttelse af øjne/ansigt:	Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.
Beskyttelse af hud:	Ikke påkrævet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet
Under anvendelse af produktet skal man sørge for tilgængelige inddæmmende materialer i nærheden. Hvis det er muligt, anvendes en spildbakke under arbejdet.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende:	Lysgul væske
Lugt:	Karakteristisk
Lugttærskel:	-
pH:	-
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	96
Flammepunkt (°C):	120
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	-
Damptryk (Pa):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde:	1.4757
Opløselighed:	Ikke opløseligt i vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplosive egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

VOC (g/L):	-
Overfladespænding (mN/m, 25 °C):	-

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet
Ingen data.
10.2. Kemisk stabilitet
Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.
10.3. Risiko for farlige reaktioner
Ingen særlige.
10.4. Forhold, der skal undgås
Ingen kendte.
10.5. Materialer, der skal undgås
Ingen kendte.
10.6. Farlige nedbrydningsprodukter
Ingen ved de anbefalede opbevaringsforhold.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger
Akut toksicitet: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
D-limonen	Oral	Rotte	LD50	>2000 mg/kg bw
D-limonen	Dermalt	Kanin	LD50	> 5 mL/kg bw

Hudætsning/-irritation: Virker irriterende på huden - kan medføre rødme.

Alvorlig øjenskade/øjenirritation: Kan fremkalde irritation af øjet.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering: Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. Symptomerne er rødme, hævelse, vabler og sårdannelse - udvikles oftest langsomt.

Kimcellemutagenicitet: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Carcinogenicitet: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Reproduktionstoksicitet: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Enkel STOT-eksponering: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Gentagne STOT-eksponeringer: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Aspirationsfare: Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
D-limonen	96 Timer	Fisk	LC50	720 µg/L
D-limonen	48 Timer	Dafnier	EC50	0.307 mg/L
D-limonen	72 Timer	Alger	EC50	0.32 – 0.214 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
D-limonen	Ja	OECD Guideline 301 D	28 dage: 71.4%

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
D-limonen	Ja	4.38	-

12.4. Mobilitet i jord

Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Andre negative virkninger

Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet er omfattet af reglerne om farligt affald. Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
H	16 03 05	Organisk affald indeholdende farlige stoffer

Særlig mærkning:

-

Forurenet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er omfattet af konventionerne om farligt gods.
Ifølge ADR 2017 er substanser/produkter underlagt af UN3077/UN3082 ikke farligt gods i mængder under 5 kg (eller 5 L) grundet SP 375.

14.1 -14.4.

ADR

UN-nummer	UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Transportfareklasse(r)	Emballage gruppe
3082	MILJØFARLIG VÆSKE, FLYDENDE, N.O.S (D-Limonen)	9	III

IMDG

UN number	UN proper shipping name	Transport hazard class(es)	Packing group
3082	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (D-Limonene)	9	III

14.5. Miljøfarer
Hvis den transporterede mængde overskrider 5 kg eller liter skal der mærkes med miljøfare.
14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren
-
14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden
Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø
Krav om arbejdspladsbrugsanvisning, da produktet indeholder ≥ 1 % af et stof, som er klassificeret som sundhedsfarligt eller miljøfarligt efter Miljøministeriets regler.
Anvendelsesbegrænsninger:
Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 239 af 06/04/2005 om unges arbejde).
Krav om særlig uddannelse:
-
Anden mærkning:
PR-nummer: 4331895
Kilder:
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.
Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1793 af 18/12/2015.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.
Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017 af lov om kemikalier.
Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø - BEK nr. 1794 af 18/12/2015.
Bekendtgørelse nr. 655 af 31/05/2018 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald, med senere ændringer.
15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering
Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:
Kilder:
EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).
EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.
EU forordning nr. 276/2010.
ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H-sætninger omtalt i punkt 2+3:
H226 - Brandfarlig væske og damp.
H315 - Forårsager hudirritation.
H317 - Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H400 - Meget giftig for vandlevende organismer.
H410 - Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008:	
Skin Irrit. 2;H315	Beregningsmetode
Skin Sens. 1;H317	Beregningsmetode
Aquatic Acute 1;H400	Beregningsmetode
Aquatic Chronic 1;H410	Beregningsmetode

Forkortelser og akronymer anvendt i sikkerhedsdatabladet:
REACH: Registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier. Forordning (EF) nr. 1907/2006.
CLP: Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering.
CAS-nr.: Chemical Abstracts Service-nummer.
EF-nr.: EINECS- og ELINCS-nummer (se også EINECS og ELINCS).
DNEL: Afledt nuleffektniveau (Derived No-Effect Level).
PNEC: Beregnet nuleffektkoncentration (Predicted No Effect Concentration).
STOT: Specifik målorgantoksicitet (Specific Target Organ Toxicity).
LD50: Dødelig dosis (Lethal Dose) for 50 % af en forsøgspopulation.
LC50: Dødelig koncentration (Lethal Concentration) for 50 % af en forsøgspopulation.
EC50: Den effektive stofkoncentration, der medfører 50 % af maksimal respons.
PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk stof (Persistent, Bioaccumulative and Toxic).
vPvB: Meget persistent og meget bioakkumulerende (Very Persistent and Very Bioaccumulative).

Andet
Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i punkt 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:
15 – Pr-nummer.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:
10 (17-10-2018).